

บทบรรณาธิการ

EDITORIAL

การพัฒนาตนเองของข้าราชการ*

ในยามที่รัฐบาลกำลังเร่งรัดพัฒนาชาติให้ก้าวหน้าทุกวิถีทางอยู่ในขณะนี้ ข้าราชการ ซึ่งเป็นจักรสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาชาติสัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องเร่งรัดพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทุกวิถีทางด้วยเช่นเดียวกัน ยังมองไม่เห็นว่าการงานของจักรสำคัญ คือ ข้าราชการได้พัฒนาไป แต่จักรสำคัญกลับไม่พัฒนาตนเองในลักษณะเดียวกันไปด้วยนั้นงานพัฒนานั้นจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมายได้อย่างไร ทั้งนี้ เพราะโครงการพัฒนาชาติบ้านเมืองที่รัฐบาลกำหนดได้ตามที่ปรากฏอยู่นั้นเป็นการแสดงทั้งโดยตรงและโดยปริยายว่า ผู้จะนำโครงการพัฒนาเหล่านั้นออกไปปฏิบัติซึ่งก็คือ ข้าราชการนั้นจะต้องเร่งรัดพัฒนาตนเองพร้อมไปด้วย นอกจากนี้ ก็ได้มีการย้ำในเรื่องนี้ออกในโอกาสต่าง ๆ โดย ฯ พณ ฯ ท่านนายกรัฐมนตรีและท่านรองนายกรัฐมนตรี และ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อื่น ๆ อีกมาก ทั้งยังได้แสดงออกในรูปนโยบายของรัฐบาลและหน่วยราชการต่าง ๆ ในด้านนี้ด้วย

อันวิธีการที่จะช่วยให้ข้าราชการได้พัฒนาตนเอง โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับโครงการพัฒนาชาติในด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลนั้นมีอยู่หลายวิธี แต่จะใช้วิธีการใดก็ตาม ปรัชญาในเรื่องนี้มียุ่ที่ว่า จะต้องทำให้ผู้นั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้น พูดง่าย ๆ ก็คือ จะต้องทำให้ผู้นั้นปฏิบัติงานผิดไปกว่าเดิม และมีทัศนคติ (attitude) ผิดไปกว่าเดิม และสิ่งที่ผิดไปกว่าเดิมนี้ต้องให้เป็นไปในทางดี คนเราไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามจะสร้างความสำเร็จให้แก่ตนหรือแก่งานโดยไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้ และการเปลี่ยนแปลงนี้ก็ต้องเป็นไปในทางที่ดีด้วย ดังรูปแล้ว ความจริงชั้น

* อาจารย์ ปถม ชาลยุทธกร อาจารย์ประจำพิเศษ หัวหน้าฝ่ายการฝึกอบรมข้าราชการแห่งคณะรัฐประศาสนศาสตร์ ได้กรุณาเขียนบทบรรณาธิการประจำฉบับนี้ ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตัวเองของข้าราชการในบ้านเรา อาจารย์ ปถม เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากและได้ผ่านการรับราชการมาเป็นเวลานานทั้งด้านธุรการและวิชาการ บรรณาธิการหวังว่าท่านผู้อ่านคงจะได้รับข้อคิดและข้อเตือนใจจากเรื่องนี้บ้างไม่มากก็น้อย และขอขอบคุณผู้เขียนเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

บันทึกฐานันในเรือนกคอกการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ถ้าจะใหม่การกำหนดหน้าเกิดขึ้น ก่อนขั้นตอนของม
การเปลี่ยนแปลง

ได้กล่าวในวรรคก่อนแล้วว่า วิชาที่จะช่วยให้ข้าราชการได้พัฒนาตนเองนั้นจะมี
หลายวิชา แต่ในทฤษฎีจะขอกล่าวถึงเพียงวิชาเดียวเท่านั้น และแม้วิชาเดียวที่จะกล่าวถึงนี้จะ
กล่าวไว้อย่างถึงที่สุด เหตุว่าหน้ากระดาษในหนังสือจากอดีตอยู่ วิชาผู้เขียนจะขอกล่าวถึง
คือการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ความจริงมีอยู่ว่าในยุคที่เราทั้งหลายกำลังตั้งหน้าพัฒนาประเทศชาติอยู่นี้ มีข้าราชการ
เป็นอันมากที่ได้พัฒนาตนเองพร้อมไปด้วย ดังจะเห็นได้จากสถิติการใช้ห้องสมุดและการขอยืม
หนังสือจากห้องสมุดต่างๆ ความคึกคักของตลาดหนังสือ การเข้าเรียนวิชาต่างๆ ในเวลาพิเศษ
ตลอดจนการศึกษารับเรียนภาษาต่างประเทศ เป็นต้น สาเหตุของปรากฏการณ์ดังกล่าวได้
พัฒนาตนเองนั้นจะมีอยู่อย่างไรก็ตาม แต่ความจริงก็ปรากฏอยู่ว่า ขณะนี้ข้าราชการของเรา
จำนวนไม่น้อยกำลังเร่งรัดพัฒนาตนเองอยู่เหมือนกัน

อย่างไรก็ดี การเร่งรัดพัฒนาตนเองของข้าราชการดังกล่าวนี้ ถ้าเทียบกับสภาพแห่ง
ความก้าวหน้าของโลก โดยเฉพาะโลกของประเทศที่พัฒนาไปไกลแล้วนั้น ตามความเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญแล้วยังน้อยมาก ผู้เขียนอยากจะเปรียบเทียบว่าการพัฒนาตนเองของข้าราชการของเรา
กำลังเดินไปในอัตราความเร็วของการเดินธรรมดา ประมาณ 5-6 กิโลเมตรต่อชั่วโมง แต่การ
พัฒนาตนเองของข้าราชการในประเทศที่พัฒนาไปไกลแล้วนั้น เห็นจะเป็นความเร็วของรถยนต์
ขนาดรถยนต์แข่ง และในบางแห่งขนาดเครื่องบินที่บินเร็วกว่าเสียงทีเดียว

เราจะต้องยอมรับว่าในวันหนึ่ง ๆ เราได้ใช้เวลาศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
ในเบื้องต้นและพัฒนามานเมืองในที่สุดนั้นน้อยเต็มที ถึงเช่นนั้นบางท่านก็อาจจะยกเอาการที่
ข้าราชการบางคนได้ศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองในระหว่างเวลาราชการมาเป็นเหตุผล
เพื่อชี้ให้เห็นว่าข้าราชการของเราหลายคนได้ทำการพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดยั้งซึ่งถ้าท่านยก
เอาความข้อนมาเป็นเหตุผลแล้ว ผู้เขียนจะขอตอบว่าการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองของ
ข้าราชการในเวลาราชการนั้น มีหลายคนที่ทำโดยทำให้ราชการเสียหาย หรือเสียผล อาทิ
เช่น การดูตำราในเวลาราชการเพื่อสอบเลื่อนวิทยฐานะ เป็นต้น ซึ่งการที่เขาสามารถใช้เวลา

ราชการศึกษาดำรงตำแหน่งได้จะมีสาเหตุจากการที่เขาไม่มั่งงานทำหรือมีแต่ไม่ทำก็ตาม ดังนั้น
อยากจะขอตัดบทเสียเลยว่า เราอย่ามาตั้งนับสนุนการศึกษาหาความรู้ในระหว่างเวลาราชการ
กันดีกว่า ยกเว้นเสียแต่ว่าในระหว่างเวลาราชการนั้น ข้าราชการผู้นั้นได้ปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว
หรือแล้วและขณะนั้นกำลังรองานชิ้นใหม่อยู่เท่านั้น

ถ้าเป็นนอกเวลาราชการจะเป็นในตอนเช้า ตอนกลางวัน หรือตอนเย็น ตอนกลางคืน
หรือในวันหยุดราชการก็ได้ เราจะต้องยอมรับอีกว่าเราได้ใช้เวลาศึกษาหาความรู้น้อยเต็มที่
เปรียบเทียบกับเวลาของผู้เขียนได้เคยสอบถามเพื่อนข้าราชการหลายต่อหลายคนก็ประจักษ์ว่าข้าราชการ
ของเรานอกจากไม่ยอมที่จะใช้เวลานอกเวลาหรือน้อยเกินไปในการศึกษาหาความรู้ ผู้เขียนยอมรับ
รับว่าการเร่งรัดความนึกคิดของผู้เขียนในข้อนี้อาจจะขาดข้อเท็จจริงหรือหลักฐานสนับสนุนอย่าง
พอเพียง ดังนั้น ผู้เขียนคิดว่าข้อที่ขอตัดบทที่ผู้ตั้งข้อขอให้ท่านลองถามตัวเองว่าในเวลาออกราชการ
นั้นท่านได้ใช้เวลาในการศึกษาหาความรู้มากน้อยเพียงใด

ผู้เขียนมีความรู้ลึกซึ้งมานานแล้วทุกคราวที่ผ่านไปทางบ้านชาวยุโรปและอเมริกันแถบ
ถนนราชดำริ วิทยุ ตำรวจ ซอยต่างๆ ของถนนสุขุมวิท ในเวลาว่างคืนแล้วมองเข้าไปในบ้าน
ของชาวต่างประเทศเหล่านั้น เห็นเขาตามไฟอ่านหนังสือกันเป็นการสามัญ ว่าเมื่อใดหนอจะได้
เห็นภาพเช่นที่กล่าวมาปรากฏในบ้านของคนไทยเรา โดยเฉพาะข้าราชการของเราบ้าง

พูดถึงวันหยุดราชการก็อีกเหมือนกัน ภาพของข้าราชการที่ได้ใช้วันหยุดราชการเป็นวัน
ศึกษาหาความรู้นั้น แม่งหากจะมีพบเห็นอยู่บ้างและตามความเห็นของผู้เขียนรู้สึกว่าการส่งเสริม
เช่นเป็นลำดับก็ตาม แต่ในสภาวะของการแข่งขันระหว่างประเทศในปัจจุบันและเท่าที่พอจะเห็นได้
ในอนาคตด้วยนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าความจำเป็นที่ข้าราชการของเราจะต้องศึกษาหาความรู้
เพิ่มขึ้นอย่างจริงจังและอย่างแพร่หลายนั้นมากกว่าในสมัยใด ๆ ที่ผ่านมา อุปกรณ์ในการนี้
มีอยู่พร้อมแล้วในรูปห้องสมุดซึ่งขณะนั้นอยู่ทั่วไป นิตยสารและรายงานซึ่งกรมกระทรวงต่าง ๆ
พิมพ์ขึ้นอย่างมากมาย ตำราและเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศซึ่งมีจำหน่ายตาม
ร้านหนังสือต่าง ๆ ฯลฯ ฉะนั้น ขอให้เรามาใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้กันให้เต็มที่เถิด

ปลม ชาญสรณ์